

NÉPNEVELŐ

A KATHOLIKUS TANÍTÓSÁG HIVATALOS LAPJA

Megjelenik minden vasárnap. — Előfizetési ára egész évre 8 korona, félévre 4 korona, egyes szám ára 30 fillér. — Szerkesztőség: Budapest, Szentkirályi-utca 28. szám. — Telefon: 52—31. — Kéziratokat nem küldünk vissza.

SZERKESZTŐ:
EMBER KÁROLY
SEGÉDSZERKESZTŐ:
WOHLMUTH ERNŐ
KIADÓTULAJDONOS:
SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

Megkapja e lapot minden katolikus népoktatási intézet egy példányban ingyen. Ily kérelmek az egyházmegyei főtanfelügyelőség útján intézendők a Szent-István-Társulat igazgatóságához, Budapest, Szentkirályi-utca 28.

Így éljete!

Irta: *Prohászka Ottokár.*

A husvét a föltámadásnak, tehát a megdicsőült életnek ünnepe, mely öntudatunkra hozza, hogy Krisztus az életet szép, erős halhatatlanságig fokozta, s hogy a megdicsőült lélek erejét a testre is kiárasztotta. Ezzel is a mi példaképünk lett, mert Pál apostol mondja: ha vele együtt szenvedünk, vele meg is dicsőülünk, ha vele élünk, halunk, akkor vele fel is támadunk. De megdicsőülés már csak virága az erős krisztusi életnek, s az élet gyökere bizonyára dicsőségben virágozik ki, ha eltelik erővel, azért reánk nézve a husvét s a föltámadás s a megdicsőülés is csak egyet nyomatékozt, azt, hogy tanuljatok meg Krisztus szerint élni.

Ehez a krisztusi élethez ért azonban legkevesebbet az ember. Hervadni, haldokolni tud, — tud öngyilkosnak is lenni, — tud életet vesztetni, pazarolni és elveszteni. — tudja az élet forrásait kiapasztani, törni, gyöngíti az életet önmagában és gyermekeiben, de hol van az a magas értelmi s erkölcsi kultúra, mely az élettudás kulturája lesz?

Gondolom, hogy az ilyen kultúra csak az Isten kegyelméből, s nem az ember erejéből való. Ezt pedig azért gondolom, mert a fölényes, krisztusi életet nem adja meg a természet, azt nem alakítja ki tudomány, nem művészet, hanem azt egyes egyedül az élet legmélyebb és a legfölségesebb kapcsolatainak közvetlen megtapasztalása, az Istennel való összeköttetés s a vele való harmónia adhatja meg. Az életet ugyanis nem tudni, nem nézni, hanem élni kell. A szép élethez a lelkeségnek oly foka kell, melyet csak Isten adhat. A lélek már itt a földön csodálatosan érvényesül, a telepátia, a hipnózis, a somnambulizmus bámulatba ejtő elhatalmasodásai a léleknek a durva, nyers anyaggal szemben. Krisztus feltámadása szintén arra utal, hogy mennyire képes a lélek átjárni s átszellemíteni a testet s azt kell hinnünk, hogy ez valamikor a Krisztus életét élő lelkeknek közös sorsa lesz.

Azért legfőbb érdekünk egyre azt hangoztatja, tanuljunk élni, élni krisztusilag, vegyük mohó szívvel az élet csiráit, dolgozzunk magunkon az örök élet motivumai szerint, hogy aztán testünkre is kiáradjon.

A természet e részben ugyancsak szabadkezett ad, s ránk bizza s sürgeti az élet kialakítását. Minden állatnak megadta az élni tudást, csak az embernek nem. Élni tud a rózsza, a liliom, élni a madár az ágon, a hal a vízben, csak az ember nem tud élni. Ő az egyetlen kontára az életnek. Csak ő élhet oktalanul, természetellenesen s boldogtalanul. De élhet úgy is, hogy a természet határain túl is érvényesülhet, s ez az élettudás az igazi kultúra, melyet csak az a Mester adhat, aki a lelket világ- s halálfölényessé teheti.

Ezt a műveltséget a tudomány egymagában nem adhatja. Jóllehet problémáival főleg manapság rendkívül ingerli az élet energiáit s a géniusz találmányai néha reményt ébresztenek aziránt, hogy a tudomány megadja az erős élettudást. Hiszen lehetetlennek vélt dolgok válnak lehetővé, s amire ezelőtt gondolni nem mertünk, azt rohamosan váltják valóra. A szárazföldet s a tengert már elfoglaltuk, s most már a levegő-óceán birtoklására óhajtozunk, akik eddig sóvár szemmel néztük a madarak cikkázó repülését, ma már versenyre készülünk velük kelni. Igazán még tegnap volt s máris, mintha nagyon régen lett volna, mikor még csak próbálkoztunk a levegő szeszélyeivel s mára kelve kormányozhatóvá tettük a léghajót s motoraink erejével szárnyra kelesztjük repülőgépeinket. Így vagyunk mindenütt, ahol valamit érteni, konstruálni kell, csak egy irányban törpülünk s gyöngülünk, az erős, lelkes, hívó, bizó élet mezéjén, ott elhagy az erő, fortély, a leleményesség, önlelkén nem válik be az ember alakító keze!

A művészettel sem mehetünk sokra az élet alakítása s fölényes kiemelése körül. Hisz igaz, hogy a művészet ugyancsak az élet mélyeiből s a géniusz érthetetlen forrásaiból fakad. Igaz, hogy nagy műveket teremt, mert nemcsak eszméket, de hangulatokat is öltöztet köbe, vasha,

latjuk, hogy atszellemíti az érzéket s a szépség kultuszát terjeszti, sőt többet mondok: kimelyíti a lelket s tisztá, nemes érzéseket is közölhet; de mindkettőnek, a tudománynak epp úgy, mint a művészetnek az a jellege, hogyha közölhet is gondolatokat az egyik s érzéseket a másik, de az embert tulajdonképpeni akcióra, önművelésre, önmemesítésre nem igen indítja. A tudomány eltölti az ésszt, a művészet az érzést, de inkább bámulókká nevel, kik az ész és a művészet heroszait ünneplik s műveiket csodálják. Sem tudomány, sem művészet nem fordítja a figyelmet önlékünkre azzal a gonddal és vágygal, hogy itt menteni, javítani, üdvözíteni kell, sem tudomány, sem művészet nem állít be abba a fáradságos, habraló munkába, mely a lelket gyomlálja, javitgatja s türelemmel kezeli, sem tudomány, sem művészet nem adja meg azt a nagyrabecsülést, az erkölcsi javak iránt, mely áldozatokat tud hozni nap- és évszámba. Legjobb esetben *Nachempfinderek* leszünk, akik az élet eredetiségére önmagunkban rá nem nyitottak s az élet igaz értékeit föl nem találták.

Az élet művészete csak az erkölcsi világnak kiépítése lehet. Nekünk magunknak kell a jó-ságot önmagunkban átelnünk. Azt nem tudni, nem nézni, hanem élni kell, nekünk kell azt átelnünk. Ez nem külsőséges, a lelket csak átmenetileg érintő adat, vagy benyomás, hanem a lélek legbensőbb kincse s az élet tartalma. Ismereteket a tudás közvetít, esztétikai eseményeket s hangulatokat a művészet, de a lelki, konkrét valóságot, az élet belső tartalmát, azt az erkölcs s a hit adja. Ez a mi világunk, melyet mi építünk, mi alakítunk, világ, amely a mi felelősségünkre lett, mely általunk lett s mely alá ezt kell írni: opus meum.

Hol járnak az erős, szép élet e művészei? Ezeket az Isten sugalmazza, a hit ad nekik intuíciókat. Krisztus a modelljük, akitől való az életalakító erő is. Ezt az erős, szép, nemes életet mindnyájunknak kell alakítanunk, nemcsak a héroszoknak, mindenkinek, ki nem testből s vérből csak, hanem Istenből is születik, kit a Lélek tanít és vezet. Hígyjük, hogy bírjuk, s bár tudjuk, hogy tudást s művészetet meghalad, hígyjük, hogy nekünk való, annyira nekünk, hogy élni csak ezt érdemes.

A kath. tanítóegyesületek elnökeinek értekezlete.

Az Országos Katolikus Tanügyi Tanács elnöksége értekezletre hívta egybe a hazai katolikus tanító-egyesületek és körök elnökeit, hogy főleg a Magyarországi Katolikus Tanítóegyesületek Országos Szövetségének alapszabálytervezetét lényegében megvitassák és az általános közóhajnak megfelelően, a katolikus iskolaügy-javára, az egyesületek által előterjesztett véleményeket közmegegyezéssel a javaslatban érvényesítsék.

A nagyfontosságú értekezleten a K. T. Tanács és a kath. tanítóegyesületek képviselőiben részt vettek: *Giesswein* Sándor dr., prélat, egyházi elnök, *Ember* Károly v. elnök, *Dreisziger* Ferenc és *Wohlmuth* Ernő titkárok.

dr. *Zelliger* Vilmos, *Györffy* János tanács tagok. *Zelliger* Arnold főtanító, Pozsonyvidéki római katolikus népnevelők egyesülete, *Lenhardt* Ádám tanító, Szebenmezei róm. kath. egyesület, *Barabás* György, Szombat hely-egyházmezei róm. kath. tanítóegyesület, *Bertalan* Vince ny. tanár, Esztergom jár. róm. kath. tan. kör, *Bodnár* Gáspár ped. tanár, a Szatmár- és Ungvárvármegyei róm. kath. tanítóegyesület elnöke, *Vilcsék* Gyula főtanító a Nagymarosi róm. kath. tanító kör elnöke, *Nagy* János bácskertesit tanító, mint a Zomborvidéki róm. kath. tanítóegyesület világi elnöke, annak képviselőjében, *Szabó* János főtanító, Udvard, a ker. szoc. szakosztály társelnöke, az Érsekújvárvideki róm. kath. népnevelők egyesületének elnöke, *Piller* György Ada, mint a Bács-Tiszavidéki Tanító-egyesület képviselője, *Ruzsinszky* József tanító a Pécs-egyházmezei gödrei esperes-kerületi tanítói kör elnöke, *Nyers* Imre főtanító Zala-szántón, a Keszthely-szentgróti esp.-kerület elnöke, orsz. száz. bizottság tagja, *Pötlér* József sümegi tanítói kör, *Wellin* József Székesfehérvári egyházm. kitanító, szigeti esperesi k. képviselője, Győregházmezei Tanítóegyesület részéről *Öveges* Kálmán, *Juretzy* Lajos, Győr, Sopronvidéki rk. Tanítóegyesület *Káth* József, Sopron, *Gubica* Lajos Veszprém, a veszprémegeyházmezei róm. kath. tanítóegyesület vil. elnöke, *Óberth* Kálmán drégelyi (Hont vm.) kör elnöke, *Hegedűs* János kántortanító, a Tata-Kisbérvidéki kör elnöke, *Karácsonyi* József az udvardi (Kom. vm.) róm. kath. kör elnöke, *Ladomiczky* Béla a saujhelvi róm. kath. esp. kerület tanító körének kiküldöttje, saujhelvi igazgató-tanító, *Krenkó* Teréz tanítónő (Hercégkút), a fenti kath. tanítóegyesület kiküldöttje, *Turner* Nándor oszt. tanító, Pápa-Csóthi esp. kerület kiküldöttje, *Rusnyák* Ferenc kitanító, Hajmáskér, mint a Veszprémvárpálya-ényingi tanító kör elnöke, *Teleki* István kitanító S.-Kiliti, a Ságvár-Karand egyh. ker. róm. kath. néptanító-egyesület elnöke, *Egri* Károly tanító, a marcalisegedi kör elnöke az országos, a száz. bizottság tagja, *Jaross* János igazgató-tanító, a Léva-vidéki róm. kath. népnevelők egyesületének világi elnöke, *Léva*, *Volanszky* Győző, Nagyszombatvidéki róm. kath. egyesület társelnöke, *Felsőszil*, *Tokody* István, kitanító, a Léva-vidéki róm. kath. népnevelők egyesületének megbízottja, *Besskő* Antal főtanító, mint a jököi róm. kath. tanítókör elnöke, *Jökő*, Nyitra vm., *Bócz* Árpád tanító, Galánta, a nagyszombatvidéki róm. kath. tanítóegyesület elnöke, *Süle* Gábor tanító, Pápa-Csóthi esp. ker. tanítói kör elnöke, *Moravitz* Lajos, *Becker* Vendel, *Babits* Kálmán, *Kircz* István. Az egybegyűlteket *Giesswein* Sándor dr. prélat, kanonok egyházi elnök meleg szavakkal üdvözölte és rövid vonásokban vázolta azokat a szempontokat, amelyek követésével, a katolikus tanügyi mindazon kérdései a kölcsönös bizalom és megnyugvás biztosításával megoldhatók, amely kérdésekben az egyházi és a tanítói érdekek találkoznak. A Magyarországi Katolikus Tanítók Országos Szövetségének alapszabálytervezetét az albizottság és az elnökség által a tanítóegyesületektől beérkezett vélemények figyelembe vételével történt módosításukkal *Ember* Károly v. elnök terjesztette elő. A fejezetek és sok fölött lefolytatott beható tárgyalás mindvégig kölcsönös egyetértéssel történt és teljes megegyezéssel végződött. Módosító indítványokat terjesztettek elő: *Öveges* Kálmán, *Bócz* Árpád, *Gubica* Lajos, *Dreisziger* Ferenc, *Piller* György, *Bodnár* Gáspár, *Nyers* Imre, *Káth* J., *Bertalan* Vince, *Vilcsék* Gyula. Az egyes kérdések fölött megindult vitában részt vettek: *Zelliger* Arnold, *Süle* Gábor, *Rusnyák* Ferenc, *Szabó* János, *Ruzsinszky* József, *Barabás* György és többen. A letárgyalt alapszabálytervezet most már a Katolikus Tanügyi Tanács legközelebbi gyűlésén véglegesen letárgyalható lesz s azután a IV. katolikus tanítói kongresszus határozatából az illetékes főhatóságok elé jut megerősítés és jóváhagyás végett.

Eszmeeserét folytatott ezenkívül az értekezlet arról a kérdéstről is, hogy a hazai katolikus tanítóegyesületek hogyan és milyen feltételek mellett csatlakozhatnak a Magyarországi Tanítók Országos Szövetségéhez és mi

modon vegyenek részt a szövetség vezetősége által folyó évben rendezendő VII. egyetemes tanítói kongresszuson. Nem különben megállapodás történt arra nézve is, hogy a tanítói fizetések rendezéséről szóló törvényjavaslat közvetítése után, ha abban az állami és nem állami tanítók egységes fizetésének elve teljesen érvényre nem jutna, a Magyarországi Katolikus Tanítók Országos Bizottsága rendkívüli közgyűlésre hívassék egybe.

A mathezis vetőanyaga — mesékben.

(Adalék Kerényi Rezső úr cikksorozatához.)

Irta: Mattos Béla.

A kedves ismerőssel való váratlan találkozás mindig ajkainkra telepíti az örömmel derűs mosolyt. Nagyhangúvá, beszédessé teszi a némán hallgatót. Varazsa valóságos kérdő mondat-gyárt rögönöz az emberből.

E köznézetet csak azért vázoló, mert ezúttal esélysegemet is egy véletlen lelki találka készítet szólasra, bárha őszintén szeretem a csendes hallgatást.

Gyimócsoltókor a «Népnevelő» tisztára seprtem, egyenes úttan Kerényi Rezső úrral, illetve annak csak psziché-jével (a fizikai Kerényit nincs szerencsém ismerni) találkoztam — psychologicé. Megilletődtem. Csakhamar hinnem kellett, mit most leszögeztek, azt, hogy Kerényi úr s közötttem eszmetalálkozás történt. En u. i. ép ez időben értem Kerényi úr — a «Népnevelő» 12. és 13. számában kifejtett — nézeteinek betetőzéséhez. Az ő eszmecsecsemője nálam már élet-erős ifjúvá nőtt.

Töprekedéseim kezdetén én is célravezetőnek tartottam a tizes számkör szemléltetésének elégséges voltát. Számgépem is szinte kizárólag e nevezett számkör többoldalú szemléltetésére s az «átmenet», «átváltozás» nehézségeinek könnyítésére construáldott. Ma már azonban oda tökéletesítettem, hogy 200-ig szemlélteti helyrendszerűn aszámegységeket. A 100-on túl is átsegít tehát az átváltozásokon. Egyben élesen rámutat az ezres stb. helyére.)

A tizenegyet a szó szoros értelmében, a kilencvenkilencet kilencvenen kilencnek kizárólag s értetem, már csak azért is, mert e felfogás számgépemmel kapcsolatosan végtelenül könnyűvé s természetessé teszi a 10-es és a 10-en túli számjegyek helyrendszeres leírását.

Az egyszerű begyakorlására szerkesztett, osztással kombinált szorzótáblám szintén olyan Kerényi-féle alapon készült.

A számjegyeknek illusztrációkban való adását a lehetőség határáig vittem. Illusztrációim a megválasztást illetőleg annyira szerencsések, hogy úgy szólván minden segédvonal hozzáadása, törlése nélkül adják a számegységek jeleit — signumát.

E téren a gyermek fantáziájára hivatkozva — Kerényi úr, ha nem is messze, de eldobja a súlykot s egy kissé következtelen.

A 0 nálam egy olyan üres zöld dióburok rajza, amelyben a gyermek már eleve szemléltette, érzékelt a semmit. A tojásban — Kerényi úr — egész élet szunynyad s ha a gyermek a 0 láttán a tojásra gondol, önkézüleg nem írta-e ki lelkéből a semmi fogalmát?

A madarat még csak fel tudom ismerni tolláról, de arról, amit Ében dr. szárnyas pontnak mond — egy nyakig domborodó pocak felett — sehogy se tudok pocakos, «nagybajuszú bácsi»-ra gondolni.

A 10 egymás mellé írt 1 és 0 írása szerint szalma-

vonyogató és tojás; miért akarja hát, hogy a gyermek a 10 láttán szörnységre «bátyutvivő asszony»-ra gondoljon?

A 10-nél én a gyermek okoskodását keltem fel s hívom segítő társul. A 10-ben az 1 — a szálmavonyogató — nálam számgépem tizes számtestét (hengere) jelzi, míg a 0 mintegy besűgja, hogy a tiz magányba vonult, nincs rajta, mellette egyes, nincs — semmi.

De ha már irasomba vontam számgépemet, mondok vele kapcsolatos methodusomról egyebeket is.

A számtant — az I. osztályban — én teljesen beillesztettem a szoktatás, a beszéd- és értelemgyakorlatok keretébe. Míg pld. az 5-ös számkör nálam a «madarak napja, addig a 7 számkör valóságos alkohol-ellenes nap.

Bizonyosságul álljon itt szám-mesém — ünnepi köntösből.

«Langyos légű, illatos május volt. Madárdaltól visszhangzott a hegy, erdő. Pengett a kasza a virágos réteken.

Egy harmattól gyémántos, napsugaras reggelen a mindig hangos «becsali» csárdánál 7 arató köszönt egymásnak «jó reggelt». Az urasági rét felé tartottak, lekaszálni a virággal tarkázott harmatos füvet.

János bácsi, ki végtelenül szerette az italt — különösen a kadarkát — nem tudott búcsut mondani a becsali csárdának. Azt gondolva, hogy úton éri 6 arató társát, falhoz támasztotta kaszáját, belülkerült pár kupa gyomorerősítőre. Pálinkát kért s hogy megitta a kértet, újra hozatott.

Leült. Pipára gyújtott. Beszédbe elegyedett... Mult az idő. János bácsi feledte, hogy kaszálni indult. Korgott a gyomra. Kibányaszta tarisznyájából ebéd-szalonnáját s evett. Majd bort hozatott — badaacsonyi pitesben. A bortól jó kedve kerekedett. Dalolt, mulatott.

Este 7 üres badaacsonyi pintes sorakozott asztalán. János bácsi kifogyott a pénzből, de nem a jókedvből, a nótából. A 7 pintes láttán nagy hangon felbűgött. Zugta, szinte regett belé a szoba — a nótát:

Badaacsonyi pintes üveg hány van üres?

Egy, kettő, három, négy, öt, hat, hét...

S a nóta nyomán vesztett kedve támadt. Nagyot kurjantva felkapott s falhoz vágott 2 — szerinte ásitó — badaacsonyi pintes...

De hát későre járt az idő. A jó öreg korcsmáros bezárta a boltot s János bácsi haza felé cifrázta az utat.

Fenséges néma éjszaka volt. Ezer fénylő csillagtól ragyogott az ég. Lassacsán fordult a Göncöl-szekér s — virradott újra.

János bácsi — hogy, hogy nem — a trágyadombon ébredt álmaiból. Hozzá elég korán; bizton azért, mert az álmatlan kacsák testvérletlenül cibálták kalapja alól előtörő füleit.

A számindividuumot — immár átérthetően — darabokra törve, részeire bontva mese körzettel ellátva találom az iskolapadra. A mesét képhez kötöm. (A fenti esetben János bácsi falhoz támasztott kaszájának rajza — mi igazán minden segédvonal nélkül formazza az írott 7-et — jelzi a 6+1, 5+2, 4+3-at, az aratókban, a pitesekben, a Göncöl-szekérben szemléltetett alapműveleteket). S a kép-éles vonalaiban maga a számjel, igazi signum.

Szóval methodusom egy levágott s a mathezis különös talajába ültetett élő ága a fonomimikának. Hogy elérje-e az anyató természetes növéstét, az a jövő titka. Én — szerénytelenül — azt hiszem: igen.

Mikor kezdjük a vallást oktatni?

Irá: *Vörös Ferencz.*

II.

De nemcsak a testi tulajdonságot, hanem a lelkieket is az anyjától öröklő a gyermek. Hiszen a magban benne van a tanak gyökere, dereka, agai, gallyai, virága, gyümölcse, vagyis az anyafának jó vagy rossz tulajdonságai átmennek magyába is, melyben egy új hasonló tanak élete esodálatos módon van letéve. Erkölcstelen anyának rendszeren hasonló gyermekei vannak. Ennélfogva, hogy a gyermekek vallásos érzelme biztosíttassék: az áldott állapotban levő anyáknak tartózkodniok kellene minden mulatságtól, kerülniök az erkölcsrontó helyeket s lakószobájukat oly képekkel vagy tárgyakkal kellene díszíteni, melyek a képzelmet isten felé terelik. Jó példát, a boldogságos szűz Mariát kell utánózni az asszonyoknak. De hol találunk manapság ily nőket? Fajdalom, a modern kor viperatogai csak elvétve kímélnék meg egyet-egyet a halálos marastól, fehér holló szamba megy a gondos családnyva. S ezen visszas állapotnak egyedül oka a hibás leánynevelés. Manapság a leánygyermek olyanok kezere is van bizva, akik nem a jámborságon, hanem a cifra ruhákon, mindenféle mulatságokon török a fejüket s egy rossz példájukkal már csirájában megmételtyezik a leánygyermek ártatlan szívét. Azert a kisebb leánygyermek oktatását es nevelését ilyen tanítónőkre bízni nem szabad, hanem apacák vagy jól megválasztott jámbor-ereti tanítónők neveljék. Ezek azonban jól jegyezzék meg, hogy a leánykakkal szemben nyerseséget, erőszakot se ne mutassanak, se ne hangoztassanak. J. Paul szerint a leánykakat szent helyeken kell nevelni, mint az ókor papnői. A jól nevelt leányból azután jó családnyva válik, aki magzatának is át fogja adni ezt az anyai tisztaságot.

Ha tehát a születési idő előtt is lehet a gyermekre hatni, miért ne lehetne a születési idő után a nevelést tanítással egybekapcsolni. A gyermek élete kezdettől fogva ugyanis akadályok között folyik le, meg kell tehát idejében ismertetni a jót, a vallást, amely vezéressillaga legyen viselkedésének eleve. Természetes, hogy a gyermek első éveiben nincs helye valami tudományos fejtegetéseknek, de azt megismerheti, ami előnyös es ami hátrányos. Egyébirant a gyermeknek olyan a természete, hogy mindent jelen akar lenni es mindent óhajt tudni. Ókvetlen kérdezni fogja: ki az az Isten, Mária, szentek, miért járunk templomba stb. Tehat akarjuk vagy nem: okvetlenül meg kell felelnünk e kérdésekre s mikor ezt végrehajtottuk: megkezdjük a vallásoktatást.

A korai vallásitanítás szükségessége mellett bizonyít a nevelés célja es az emberi élet bizonytalan ideje is.

Mindnyájan Istentől es Istenert vagyunk, tehát életünk első percétől kötelességünk Teremtőnkhez hasonlókká lennünk, vele egyesülnünk. Ha azonban a vallásoktatást arra a korra hagyjuk, midőn már a vétek útott tanyát az ifjú sziveben; akkor a bölcsök bölése sem vezet többé az Istenhez, mert indulatait es szenvedélyeit fogja követni. Ennélfogva nincs vesztegetni való idők, hanem a szülők iránti szeretetről, mely korán nyilatkozik, az Isten szeretetre kell vezetni a gyermeket. Fel lehet ébreszteni a magzat érdekeltségét az érzékföltti iránt, kedélyét a láthatóval a láthatatlanra, változóról az örökké állandóra terelni.

Nem nehéz ezen eszméket tárgyalni. Hiszen pl. tudjuk, hogy a gyermek leginkább azert szereti szülőit, mert gondskodniak róla s ha felfogásához mért nyelven megmagyarazgatjuk neki, hogy mindaz, amivel szülői ellátják, Istentől szármak: nem fog a kis gyermekben felébredni az Isten iránti forró szeretet? S ha erre a pontra már eljutottunk, könnyen megoldhatjuk a keresztény nevelési feladatot es biztosan kidomborodik a gyermek lelkében az ő határozott életcélja, ami nélkül az élet nem egyéb, mint a fantomert való lelkesedés, amelynek gyászos következményeit ismerjük.

Egyébirant minden ember Isten képmása, az Ur Jézus mindnyájunkat megváltott: tehát a kis gyermeknek epen úgy joga van a vallást ismerni, mint a felnőttnek.

S e jog kötelességgé válik, mihelyt megmondoljuk a bizonytalan életidőt. Isten a mai napot megadta, de ki tudja, holnap nem takar-e a sötét sir. Ennélfogva az embernek kiskorától kezdve örök üdvösségének előmozdítasan kell működnie, amit csak úgy tehet, ha felfogásához mért vallásoktatásban es nevelésben részesül.

Azonban óvatosaknak kell lennünk a kis gyermekek vallásitanításánál. Lebegjen szemünk előtt az aurea mediocritas, mert ha mértéken felül vagy igen hosszú vallási gyakorlatokra szorítjuk a serdülő lelket: nagyon közönséssé, unottá válik előtte a szent vallás.

Sokan azzal mentegetik magukat, hogy a szoktatás kedvéert fogják a gyermekeket hosszabb vallási ténykedésre. Ezeknek csak azt felelhetjük: est modus in rebus, sunt certi denique fines, quos ultra citraque nequit consistere verum.

Ezert a vallásoktatást legjobb szakavatott tekintélyre bízni, akinek gyermekismerete van, aki meg tudja ítélni, mennyi az elég es mennyi a sok. S ez a tekintély, ha megmondoljuk a korán jelentkező függetlenségi vágy érzetét, okvetlenül szükséges.

A gyermek szereti utanozni a felnöttek tetteit. Mi lesz az olyanból, aki cel nélkül kapkodó egyent majmol? Ennélfogva oly személy utánzására kell szoktatni a fejlődő lelket, aki igazi mintakepe lehet mindenkor. S ha ez a tekintély a kis kortól kezdve folyton a növendék előtt áll: szeretettel fogadja es követni fogja amannak tanítását. Gondoljuk meg, hogy a gyermek lelke hasonló a viaszhoz, mely azt az alakot veszi fel, amilyent adunk neki. Tehat a jó nevelótanító, ha mást nem is, de az istenfelelem magvait, azima es templom iránt való szeretetet már jó korán elültetheti a gyermekek szivebe.

A korai vallásoktatás mellett bizonyít a közmondás: "Száz ember közül kilencvenkilenc anyjának közömi hités". A hitetlenek között igen kevesen vannak, akik kis koruktól fogva jó vallásoktató szájából hallottak az Isten igét. Mert amit gyermekkorunkban megtanultunk es átérzünk: azt maradandóan megőrizzük s ha talán eltemni óhajtmanék tőle: lelkiismeretünk mindannyiszor megiszolal.

Miert mondja egy nagy író, hogy "az államok a gyermekszobából kormányoztatnak", ha nincs szükség a korai vallásoktatásra?

Országot vallás nélkül boldogítani nem lehet, mert az a támasza a polgarok szerencsésének. S ha azt óhajtjuk, hogy nemzetünk jóléte viragozzék, akkor ennek támaszát, a vallást kell először ápolni, aminek bizony már a zsenge korban kell megkezdődnie.

(Folytatása következik.)

SZEMLE.

A tanítóképzés reformja. A Tanítóképző-Tanárok Országos Egyesületének Fegyváházán tartott közgyűlésén *Fináczy Ernő*, budapesti egyetemi tanár szabadelőadást tartott a tanítóképzésről. Vázolta annak multját, jelenét es jövőjét. Előadásának rövid tartalma:

A tanítóképző a legújabb kor alkotása. Mértetlen időknek kellett elmulniök, míg köztudattá vált, hogy azokat is tervszerűen kell kiképezni, kik majdan a nagy népet fogják nevelni. Franciaországban a XVII. század végén, Németországban a XVIII-ik, Angliában a XIX-iknek elején találkoznak először intézményszerű tanítóképzéssel, de csak kisebb körökben. A tanítóképzés országos szervezése hazánkban 1777-ben indult meg. Azóta állandó haladás jegyezhető fel e téren, mely haladást az imént megjelent, korszakos jelentőségű Utasítások koronázták meg. Mindamelltt a tanítóképzés még nem találtá meg igazi medrét. A végleges megoldás főleg az intézmény szakiskolai jellegének még erősebb kidomborításával függ össze. A közműveltségi es pedagógiai képzést időben el kell különíteni, mert párhuzamoságuk mindegyiket akadályozza. Evégből a tanítóképző tanfolyama hat évre bővítendő, melyből az első négy év a gyakorlati tanítás megfigyelése mellett kizárólag a közműveltségi tárgyakra fordítandó (népiskolai vonatkozás-

saik gondos figyelembevételével), az ötödik és hatodik évben folynek a tulajdonképeni pedagógiai kiképzés elméleti és gyakorlati szempontból. A pedagógiai képzésnek az általános műveltség alapjaira kell helyezkednie; csak így válik lehetségessé tudatos, hivatásszerű készütség. A tananyagának mostani összekevert elrendezése és összetömörítése mellett a képzés két ága közül egyik sem történhetik kellő elmélyedéssel: innen a kivonatos tanulás, mely nem fokozza, hanem elernyeszti a szellemi energiát; innen a gyakorlati képzésnek még most is szűk keretei (holott ettől függ a népoktatás igazi sikere). Mindez azonban — úgy mond — csak a távoli jövő feladata és csak új törvénnyel alkotható meg. Most legsürgősebb feladat az új Utasítások szellemének az életbe való átültetése. Fináczy professzor beszédének hatása alatt a Közgyűlés újból kimondotta határozatilag azt a meggyőződését, hogy a tanítóképzőknek öt évfolyamra való felkészítése a közel jövő egyik elodázhatatlan feladata.

A tanítóképzés reformját illetőleg egyetértünk először abban, hogy a tanítójelöltek közműveltségi oktatását el kell különíteni a szakszerű elméleti és gyakorlati kiképzéstől, csak abban nem értjük veledkedését, hogy a közműveltségi képzés mélyítését miért tűzi a tanítóképző feladatául. Minden tekintetben intenzívebb volna az előképzés feladatát a polgári és középiskolákra bízni, tehát magasabb előképzettséget és így magasabb kort is állapítani meg a tanítóképzőbe való felvételhez. A több közműveltséggel és érettebb felfogással jelentkező tanítójelöltek a tanítói pályához szükséges hivatást is több meggyőződéssel hordanák szívükben, mint ma, amikor 14 és 15 éves korában áll a fejletlen ifjú a pályaválasztás kérdése előtt. Így azután több sikerrel volna helyezhető a pedagógiai képzés az általános műveltség alapjára. Az lehet tehát a természetes és egyedül célravezető reformja a tanítóképzésnek, ha e reformmal nem egy újabb fajtájú középiskola felét alakítunk ki a képzőkből, hanem azt főiskolai jellegű szakintézeté emeljük a magasabb középiskolai előképzettség előírásával és az elméleti és gyakorlati képzés anyagának öntudatos feldolgozásával, amit különben az új terv és Utasítás lényegében szem előtt is tart. —mb—

IRODALOM. MŰVÉSZET.

Minden iskolánál nélkülözhetetlen a katolikus népiskolák új rendszabályainak a könyve. Tanítónak és iskolaigazgató lelkésznek úgyszólván napról-napra szüksége van rá. Az egyházhatalóságok rendeletileg kötelezővé tették beszerzését az iskola, vagy a templom pénztára terhére. A könyvhöz függetlenül vannak csatolva az összes tanügyi törvények és rendelkezések. A vaskos kötet ára **fűzve 4 korona, egész vászonkötésben 5 korona** és megrendelhető az összegnek előzetes megküldésével az Országos Katolikus Tanügyi Tanács központi irodájánál, Budapest, VIII., Szentkirályi-u. 28.

Életbátorság. (Irtta Poós Rezső, Mária-Remete plébános. Szent-István-Társulat kiadása. 1912. Ára 3 korona.)

Valahol a vidéken vézna középiskolai diákemberrel beszélgettem. Azért jött hozzám, hogy bevallja hitetlen voltát. Bevallja? Nem vallott, hanem éneket mondott a szabadgondolkozásról. Szemei a láz tűzében égtek, mikor befejezte mondókáját:

— Ah, tisztelendő úr, csak már künn volnék az életben! Majd én megmutatom, hogyan kell mozgalmakat csinálni!

Ez a jelenet jutott eszembe, mikor kézbe vettem Poós könyvét. Életbátorság. Hát kell az embereket erre tanítani? Hisz az élet nem nyugodt folydogálás többé, hanem égés, amelynek lángjai százezer lelkekből az egekig csapkodnak és tüzes, vörös vágyakozások-

kal már a gyermeklelkeket is megilletik. A kincs gazdagság szédítő arányai mellett nagy nyomorokkal is dolgozik ugyan az élet, de — úgy látszik — a modern tömegek nyomásának a régiekéhez képest két előnye van, az egyik az, hogy közelebb férközött a kultúrához, a másik az, hogy nagy reményei és nagy elszántságai vannak, amelyek harsogó énekek formájában hangzanak fel a tömegek mélységeiből és imponáló erővel néznek reánk Meunier szobrainak arcáról.

Poós azonban nem ilyen szempontból nézi az életet. Az élet öneki mindenekelőtt lelkiség. Ezt nem nyugdíjazhatják le külső körülmények, nem merítik ki hangos kultúrjelszavak, ez nem azonos a nekidühöd élvezéssel, sem a nyárspolgári jó móddal. Az élet mindenekelőtt a *lélek* élete, amely testbe rejtve lakik egy ideig a világ nagy anyagtömegében, ezer meg ezer szállal kapcsolódik a többi létezőhöz és történéshez, beigazodik a körülmények közé, föléje kerekedik mindennek és él a saját fényességénél, melegszik a saját tüze mellett, boldog a saját kincsei birtokában. *Ez a belső élet adja meg az embernek az élet igazi bátorságát.*

Igen, de a belső élet titkát először meg kell találni. Meg lehet-e és hol? Három fejezeten keresztül szól a lemondás muzsikája. «Minden teremtmény sóhajtozik» — mondja a második fejezet címe. Gyönyörű bevezető sorai pedig így hangzanak:

«Ez a fejezet olyan, mint egy nagyon szomorú Puccini-részlet. A zenekarból halk muzsika árad, valaki hangszert penget és mintha szívünkön pengetné körmével a hurokat. Szeretném, ha mindenki észrevenné a másvilági vezérszólamot, mely az emberi szomorúságokról és értéktelenségekről szóló kakofoniák és disszonanciák fölött mint szférák igen halk zenéje lebeg e fejezet idézetei fölött.

Mit ér az élet? Egy világ keserősége és lemondása kiáltoz e fejezetekben. A világirodalom nagyjai, írók, költők, bölcselők egymásután jelennek meg előttünk és tanúságot tesznek arról, hogy a létezés és élet nagy problémái tényleg megoldatlanok a másvilági vezérszólam nélkül és hogy ott hörgünk összetörve a mozsárban, melynek törőjét a sors kezeli. Ez a nagy szomorúságok világa.

«Mit keresek én ezek között, ahol minden csecsemő mater dolorosa és minden hajlek halottas szoba? Meddő álomk hasztalan vívódását nem akarom, sem évszázadok rabszolgakésereveit nem kívánom érezni. Nem engedhetem, hogy lelkem vajudása fájdalmat hozzon a világra és nem tűröm, hogy gályarabok éneke keljen lelkem végtelen billentyűsorán. Van még, ami szívemnek nagyon kedves és nem szeretek végkép hasztalan vívódásokban kimerülni. Menjünk oda, ahol az erő és szeretet lelke tanyázik!

Itt a belső élet titka: Az Ur Jézus Krisztus. Sok világszűz, sok erő, sok vigasztalás. És sok nyugalom. Mélységesen szép fejtegetésekben mutatja meg a szerző mindezeket. Illetőleg nem fejtegetésekben. Ő nem fejteget, nem támad és nem bizonyít. Csak *érez*. Nem az eszünket kezeli, hanem a szívünket. Nem a pap beszél belőle, hanem az elpihent küzdelmeim, elnyugosztalt problémáim szeliden végigtekintő bölcs. És mikor beláttatta velünk, hogy csak Krisztussal lehet bátorságosan végigjárni az életet, megmutatja, hogy az élet tele van lamentáló, kétségbeesett, gyáva emberekkel. Azután nagyon szellemelesen, szelid szatírával, fordulatos igazmondással és mindig érdekesen, életről, gazdagságról, örömről, szerencséről megmondja, hogyan kell azokat magunkba helyeznünk és magunkat beléjük helyeznünk. Mi is mosolygunk azon, hogy az *elégedetlen* ember olyan, mint a teve, amely elment Jupiterhez, hogy adjon neki szarvakat s ott a fülét is levágták. Mosolygunk azon, hogy a gyanakvó egy vörös orrot csak eltűr, de több vörös orr úgy tünik fel neki, mint összeesküvés. Amihez a közömbös ember hozzányúl, unalmas lesz s ha megfürdik, a folyó hajjai unalmat hömpölygetnek.

Még két fejezet van a könyvben, az egyik az életbátorságról, a másik a békeességről beszél.

A modern ember annyira az érzések és impressziók rabja, hogy ez a könyv nagyobb hatással lesz reá, mint bármelyik apologia. Nem mondom: tartósabb hatással, hanem közvetlenebb és közvetlenebbé nagyobb hatással. Sok van benne Chateaubriand egyeniségeiből, bár a kitűzött cél felé nem lengeti annyiszor kalapját, mint a nagy francia író. Regén nem volt hasonló irányú könyv kezében, amely annyi tiszta gyönyörűséget okozott volna érzéseimnek, mint ez. Azért nem is tudom ezt a könyvet szigorúan merlegelő pillantással megbírni. Ezt a könyvet én csak szeretni tudom.

Dr. Vass József.

HIREK.

Az Országos Katolikus Magyar Iskolaegyesület (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.) folytatólagosan nyugtatja a következő adományok és tagdíjak beérkezését. Maly Janka rk. tanítónő, Kisborove I K., Freluss Ilona Almásfalu I K., Markovits Kelemen plébános, Biesszfalu I K., Hart Teréz irg.-növ. főnöknője, Kéthely 5 K., Matulay István főtanító, Báhony I K., Irg.-nővérek, Beregszász I K., Horváth György ig.-tanító, Ikervár I K., Gremesperger Maria rk. tanítónő, Egévk I K., Szabó Sándor gk. tanító, Berettyószéplak I K., Sztáurovszky Pál, Havasmező I K., *Stubendek József, Runkolova 25 K.*, Székely János k.-tanító, Pogony I K., Berkovits István főtanító, Felsőgalla I K., *Orsolya rendi intézet, Sopron 50 K.*, Tritomszky Lajos, kántortanító, Sasvár 2 K., Kalman Alajos rk. tanító, Kenyhec I K., Peter Ignác, Letkes 2 K., Keller Rozália tanítónő, Pári I K., Irgalmas növ., Felsőbánya I K., Papp István kántortanító, Kemenesmihályfa I K., Szolomayer József k.-tanító, Busócson I K., Szilbert Lajos, Bodvaszilás 2 K., Grätzer Pius plébános, Nyalka I K., Károly Lajos plébános, Szemper 2 K., Pech Jakab rk. tanító, Szarász I K., *Kranitz Kálmán jösz. püspök Veszprém 25 K.*, Bálint Endre alesp.-pléb., Harasztos I K., Varga János kántortanító, Kapos 1 K., Plébánia hiv., Feled I K., Prónai Ferenc főtanító, Fertőszéleskut I K., Kiss Gábor pléb., Iszak 8 K., Ermesz Ferenc kántortanító, Sopronnyék I K., Duchnovszky Károly, Jank I K., Karkalics Sándor b. alesp.-pléb., Lice 2 K., Hirling János plébános, Uj-szász (az iskola részéről) 2 K., Dr. Sandula János, pléb. Monor 2 K., Bazán József kántortanító, Perény I K., Brenner Tivadár, Pülsesaba I K., Moravetz Lajos, Budapest I K., Prízel Irén, Kiszeczaújhely I K., Tihanyi Ferenc tanító, Gyábpusztá 12 K., *Dr. Szeman János k.-igazgató, Szepeshely 20 K.*, Halmos János, Ürmény I K., Rohács Antal, Öhegy I K.

Az Egyesület vezetősége kéri mindazokat, kiknél meg gyűjtőv van, hogy azt a pénztáros címére (Jeney István, VIII., Szentkirályi-utca 28. sz.) beküldeni szíveskedjenek. Ugyaníde küldendők az adományok és tagdíjak is az Egyesület elnökségének címezve, mit a "Népnevelő"-ben hálás köszönettel nyugtat az elnökség.

A dunaszerdahelyi róm. kath. Tanítóegyesület évi rendes közgyűlését, egybekapcsolva *Réffy Ignác* dercsikai k.-tanító nyugalmabonulásának ünnepelésével, Dunaszerdahelyen 1912. évi április hó 23-án a róm. kath. iskola helyiségében tartja meg.

A Győregyházmezei Róm. Kath. Tanítóegyesület Szanykerületi Tanítói Köre folyó évi április hó 15-én Rábapordányban rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatának főbb pontjai: Elnöki megnyitó. Elnök lemondása és új elnök választása. A IV. egyetemes tanítói nagygyűlésre kiküldött kartársak beszámolója; egyúttal *Matkovich Elek* rábapordányi kartárs az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács keresztény szociális szakosztálya által a tanítói körök elé értekezésül terjesztett ama pontozatáról: *Letesítsünk ifjúsági egyesületeket* — felolvasást tart az Orsz. Kath. Tanügyi Tanács által megvitatásra kitzűzött ezen tételről: *«A népiskola fokozatai mindennapi iskola, ismétőiskola, ifjúsági egyesületi miképen szolgálhatják egységesen a gyakorlatias nevelést*

és oktatást. — *Börtetics Ferenc* rábapordányi kartárs gyakorlati előadást tart a természettan köréből.

Adomány a kath. iskolára. *Kücsera József* holicsi esperes-plébános s a Ferenc József-rend lovagja a coborfalvi r. kath. népiskola s kántortanítói lak építési költségeire ezer koronát adományozott. E nemes adománya nagy problémát oldott meg; mert a coborfalvi népiskola építési ügye már régóta stagnált, most azonban az új iskola a kántortanítói lakkal együtt a jövő tanév elején már készen lesz.

Halálozás. *Kovács Ferenc* nyug. tanító e hó 27-én életének 77-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szent ségek ájtatos felvétele után örök álomra szenderült. A megboldogult földi maradványait március 29-én temették el általános részvét mellett Budapesten.

TÁJÉKOZTATÓ.

Képesítés. A. B. M. 1. Elég a tanítói oklevél. 2. A pályázati hirdetés feltételei döntik el, hogy a külön kántori bizonyítványt előnyül tekintik e, vagy sem. 3. Ha a pályázati hirdetés a próbát kiköti, akkor csak az a jogosult pályázó, aki annak eleget tesz. — **Adó. H. L.** A tanító semmiféle községi terhet nem fizet tanítói jövedelme után. — **Esedékesség.** «Lex.» Az utalványozás attól az időtől történik, amikor állását elfoglalta; ez esetben 14-től. — **Szabadságolás.** R. J. 1. Az osztálytanító a szünidőt bárhol tolhatja csak bejelenti tartózkodási helyét az illetékes helyi hatóságnak. 2. A kántortanító kellő helyettesítés mellett illetékes hatóságától szabadságot kér. Az egyházi főhatóság indokolt esetben megadja a hosszabb szabadságot is. — **Bélyegilleték.** «Kíváncsiak.» Előbb magunk is tájékoztatást szerzünk illetékes helyen. Annyit már most is irhatok, hogy nyilvános számadásra kötelezett pénztáros csak bélyeges nyugtatványt fogadhatnak el. — **Hitközségi iskola adó.** (H. H. P.) Ha a nem kath. szülők gyermekeiket a kath. iskolába járatták, akkor a hitközségi iskola fenntartásához ugyanolyan módon járulnak hozzá, mint azon hitközségi tagok, kik az iskolát fenntartják. (1868. 38. t.-c. 45. §.)

A SZERKESZTŐSÉG ÜZENETEI.

N. D. Az 1868. évi 38. t.-c. 140. §-a kimondja, hogy a tanító halála esetén özvegye a halálozás napjától fél évig az egész jövedelmét élvezi. Az 1891. évi XLIII. t.-c. 5. §-a meg azt mondja, hogy az özvegyi segélyt csak egy félév múlva utalják ki. Tehát nyilvánvaló, hogy a nyugdíjas férj halála után az özvegy hasonló elbánásban részesül, mert másnemű intézkedés törvényesen nem tétetett. — **K. K. Felsőszernye.** A nyugdíj kérvényhez melléklendő, családi értesítőre egy koronás bélyeg ragasztandó. — **H. L. Készséggel támogatom.** — **M. I. Beérkezett.** — **Sch. L. Igen, támogatni fogom.** — **«Tanító.»** Egyenlő szavazat esetében az elnök dönt. Az igazgatótanító nem tagja hivatalból az iskolaszéknak. Ha a tanítóület őt választja meg, illetőleg őt küldi ki testületi képviselőül, az esetben képviseli a gyűléseken a testületet. — **F. I.** A kinevezési okmány értelmében a fizetésre a jelentkezés napjától igényt tarthatnak. Forduljanak a közigazgatási bizottsághoz, s kérjék intézkedését. — **Sz. M. Készséggel támogatom.** — **«1907.»** A már díjlevélileg megállapított lakásviszonyok csak az esetben változtathatók meg, ha az eljárás értékében nem csökkenti a díjlevélben biztosított lakbér megállapodást. 2. Az 1876. évi XXVIII. t.-c. intézkedik a tankötelesek összeírásáról. — **M. M.** A kért ceket nem ismerjük. — **K. M.** A kérvényre 1 koronás, a mellékletekre 30 filléres bélyeg ragasztandó. — **V. L.** Csak az előképzettséget igazoló bizonyítványok ismeretével adhatunk érdemleges tanácsot. — **H. Gy. Feleltünk.** — **S. I.** Az egyházi főhatóság útján az elnökséghez intézzék a kérvényt; melléklet nem szükséges. — **V. A.** Mindenesetre jó lesz folyamodni.

PÁLYÁZATI HIRDETÉSEK

A nméft. püspöki kar határozata kötelezőnek nyilvánította a katolikus népoktatási intézetek pályázatainak a «Népnevelő»-ben való közzétételét.

KIADÓHIVATAL:
Szent-István-Társulat Budapest.
A KIADÓHIVATAL FŐNÖKE:
LOVÁSZY DEZSŐ.

Pályázati hirdetések minden egyes szávanak egyszeri közlése 6 fillér. Csakis azon pályázatok közölhetnek, melyeknek díja előre lefizettetett.

A lapot kérjük gondosan megőrizni. Pótlásokat számonként 30 fillér ellenében teljesítünk. Csakis azt a pályázatot közöljük, melyért a pénzt péntek délig megkapjuk.

Esztergomi érseki megye.

Felsővámos főkegyház róm. kath. iskolaszéke a megüresedett kántortanítói állásra pályázatot hirdet. Javadalma: 2 katasztrális hold 573 □öl szántóföld, 665 □öl kert, 32 kor. fajrandóság, a községi pénztárból 600 kor., államsegélyből 328 kor., természetbeni 2 szoba, konyha, kamara, istálló, sertésólból álló lakás. A pályázatok ápr. 20-ig benyújtandók a vásárúti (Pozsony m.) plébániahivatalnál. A választás ápr. 21-én történik, mely napon a pályázni óhajtok a Vásárúton 10 órakor kezdődő ünnepi szent misén kántori képzettségüket bemutatják. 394 2-2

Róm. kath. másodtanítói állásra ápr. 14-ig pályázatot hirdetnek. Fizetés 1000 kor. és 20 kor. kertilletmény, egy szobás lakás. Tót nyelv ismerete szükséges. Szucsán József plébános, Bikszárd (Pozsony m.) 417 1-1

Egri érseki megye.

A dévaványai róm. kath. iskolánál levő második tanítói állásra pályázatot hirdetünk. Kötelessége: a rábizott osztály növendékeit nevelni, tanítani, az istentiszteletre vezetni s ott rájuk felügyelni. Javadalma: lakás az iskolaépületben, a hitközségtől 800 kor., államsegélyből 200 kor. fizetés, 20 kor. kertilletmény és törvényes korpótlék. A felszerelt kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Pályázati határidő ápr. 8. 390 2-2

A mónosbéli (Borsod m.) róm. kath. kántortanító-ságra pályázatot hirdetünk ápr. 17-ig. Fizetés 1000 kor. díjlevél szerint, rendes lakás. Kérvények Bélapátfalvára, plébániára küldendők. Választás ápr. 18-án. Személyes megjelenés előnyös. Állás azonnal elfoglalandó megerősítés után. 412 1-2

Május 1. esetleg azonnali belépésre keresek jóhangú önállóan végezni tudó segédkantort. Fizetése havi 30 kor., teljes ellátás. Ágynemű, mosás világításon kívül. Tanítani nem kell. Személyes jelentkezőknek előny. Jászárokszallás április hó. Nagy Lajos, kántor. 420 1-2

Györi püspöki megye.

Az acsalagi (Sopron m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása a következő: a) két szobából és egy konyhából álló szabad lakás a szükséges mellékhelyiségekkel, b) 150 □öl kert, c) 5¹²³/₁₆₀₀ hold szántóföld és egy hold rét, amelynek munkáltatása a kántortanítót illeti, d) a közös legelőben két hold legelőilletmény, e) minden gazdapártól 1/4 m. buza és 50 (ötven) fillér; minden szellér- és lakópártól 1/4 m. rozs és 40 fillér, f) a község pénztárból a mindennapi iskolaoktatásért 120 kor., az ismétlődő oktatásért 30 kor. s az iskolafűtésért 30 kor., g) a Szilágyi-féle 200 koronás alapítvány évi kamatja, h) ostsayütésért a templompénztárból 6 kor., i) stólaileték kis halott temetésekor 34 fill., nagyhalottért 54 fillér, esküvőkor 60 fill., hirdető írásért 24 fill., énekes szent mise után 40 fill. Fizetékiegészítés 214 kor. E javadalmazásért köteles a kántortanító a püspöki kar által róm. kath. népiskolák tanítóinak kiadott Rendszabályoknak magát alávetni; továbbá köteles a győregyházmegei róm. kath. Tanító-

egyesületbe tagul belépni. A folyamodványok ápr. 30-ig a csornai plébániahivatal címére küldendők. 419 1-1

Kalocsai érseki megye.

Magyarkanizsára róm. kath. segédkantort keresek. Jövedelme: Havonként 25 kor. teljes ellátással, utiköltség nincs. Gyertyajövedelem van. Azonnal elfoglalható. Teljes jártasság kívánatik. Oklevél szükségtelen. Kék Béla 411 1-2

Kassai egyházmegye.

A ternyei (Sáros m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Fizetés: 1000 kor., rendes lakás. Tannyelv magyartót. Határidő ápr. 16. Az iskola-szék. 384 2-2

Munkácsi egyházmegye.

A buji gör. kath. II. éneklésztanítói állásra e lap 13. számában hirdetett pályázati határidő ápr. 16-ig meghosszabbítottak. Lámfalussy Sándor gör. kath. lelkész, iskzs. elnök. 405 1-1

Nagyváradí latin szert. egyházmegye.

A krasznarécsei róm. kath. elemi népiskolánál megüresedett kántortanítói állásra pályázat hirdetettik. Javadalmazása: Törvényben biztosított szabad lakás, az egyházmegyei főpénztárból előleges havi részletekben 600 kor., 1/4 hold kertnek használata. Az előd államsegélyben részesült, melynek folyósítása a megválasztott részére is kérelmezve lesz. Csakis okleveles pályázók vétetnek figyelembe, kik kellően felszerelt okmányaikat Eszes Béla lelkész, mint iskolaszéki elnökhöz Kraszna, (Szilágy m.) ápr. 13-ig bezárólag küldjék be. 407 1-2

Nyitrai püspöki megye.

Morvamogyoródi völgyi róm. kath. iskolához tanító, vagy tanítónő kerestetik. Fizetése: két szobából és konyhából álló lakáson kívül 1000 kor. Tót nyelv ismerete szükséges. Folyamodványok ápr. 10-ig a róm. kath. plébániahivatalra Morvamogyoród (Trencsén m.) küldendők. 392 2-2

Pécsi egyházmegye.

A puztakisfalui róm. kath. fiók-kántortanítói állásra ápr. 21-ig pályázat hirdetettik. Jövedelme: A javadalmi tétel pénzgyenértéke 447 kor. 80 fill., ebből tisztán tanítói 10 kor. és tisztán kántori 10 kor., szétválaszthatlan kántortanítói 327 kor. 80 fill. be nem számítható járandóságok 100 kor., lakás 2 szoba, 1 konyha és 1059 □öl konyhakert. Államsegély havonként előre fizetve a pécsváradí adóhivaltól 644 kor. Kötelessége 6 csztályú elemi iskolán kívül az ismétlődő-iskolát vezetni, az iskolásokat vasárnaponként az anyateplomba kíséni, a kántoriakat végezni, a reábizott gyermekeket vallás-erkölcsösen nevelni. Az egyhm. tanítóegyesületbe belépni és a magyar püspöki kar által megállapított rendszabályokat betartani. Tannyelv magyar, istentisztelet (lytánia) német. Tankötelesek száma 60. Okleveles kántortanítók is pályázhatnak. Kérvények Koch Gyula, az iskola-

széki elnökhöz Lovászhetyénybe u. p. Rácmecske küldendők. 406 1—1

A szekszárd-belvárosi róm. kath. kántori állásra pályázatot hirdetek. Javadalma: 1. A hitk. pénztárból negyedévi utólagos részletekben 1480 kor. 2. Szekszárd városától négy kocsi széna házhoz szállítva. 3. 700—800 kor. stólajvédelem. Kötelességei: 1. Az összes kántori teendők végzése a plébános utasításai szerint. 2. Hetenként egy énekóra tartása a róm. kath. népiskolában. 3. Minden vasárnap litánia előtt fél óráig énekpróba a néppel a templomban. A hitközség a kántornak legalább 10 évi szolgálat után 1200 kor. nyugdíjat biztosít oly módon, hogy a megválasztandó köteles belépni a magántisztviselők országos nyugdíjintézetébe és a hitközség 1200 kor. erejéig felelősséget vállal az évi járulékokat mindaddig, míg kántori nyugdíjintézet hatáskörébe nem létesítetik. Róm. kath. pályázók *ápr. 16-ig* küldhetik be aulirothoz működési és erkölcsi bizonyítványokkal, úgyszintén kántori képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt és a hitk. Tanácshoz intézett kérvényeiket. Választás *ápr. 18-án* délután 3 órakor, mikor is próbára személyes megjelenés szükséges. Az állás azonnal elfoglalható. Szorgalmas, jó zenész nagy mellékjövédelmre számíthat. *Dr. Fent Ferenc* szekszárd-belvárosi plébános. 414 1—1

A bátai (Tolna m.) róm. kath. iskolához a tanév végéig helyettes tanító, illetve tanítónő kerestetik. Fizetés havi egyszáz korona. Kérvények az iskolaszéki elnökhöz küldendők. Tannyelv magyar. Az állás azonnal elfoglalható. 416 1—1

A horváthertelendi róm. kath. kántortanítói állásra a «Népnevelő» 11. számában hirdettet pályázat *ápr. 12-ére* meghosszabbították. Ibfán, (Baranya m.) *Rösler Ferenc* isksz. elnök. 403 1—1

Rozsnyói püspöki megye.

A pogonyi (Nógrád m.) róm. kath. kántortanítói állásra *ápr. 18-ig* pályázat hirdetik. Javadalma: Államsegély és tandíj 710 kor., mely összeg a folyósításig nem lesz előlegezve. Minden házaspártól 1 véka rozs és 60 fillér pénz. 12 magyar hold szántóföld, amely 1915. ápr. hó 1-ig egyházmegyei jóváhagyás mellett évi 240 koronáért bérbé van adva. 40 m. tűzifa, amelyet a hitközség megegyezés szerint pénzben fizet. Stóla 20 kor. Kötelessége a díjlevél szerint. Párber fizetők és lélek szám összeírása évenként kötelező. A posta úgynökségért, ha elfogadja, külön díjazás. A választás, amelyre a személyes megjelenés előnyös, 18-án délelőtt 10 órakor a pogonyi iskolában. Állás azonnal elfoglalható, a fizetés *ápr. 24-től* veszi kezdetét. Lakása a törvénynek megfelelő, az építendő II-ik tanterő lakásával egy udvaron. Kérvények *Béres János* plébánoshoz, Zabar (Gömör m.) küldendők. Vasút Ajnácskő. 413 1—1

Szatmári egyházmegye.

Remetevasgyári (Ung m.) róm. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdetik. Jövédelm: díjlevél szerint államsegéllyel 1000 kor. Szabad lakás. Választás napja *ápr. 17.* Személyes megjelenés kívántatik. Pályázatok *Vojtkó János* isksz. elnöknek Remetevasgyár küldendők. 415 1—2

Szepesi püspöki megye.

Liptómaluzsinai róm. kath. kántortanítói állomás betöltendő. Határnap *ápr. 25.* Jövédelm: 1000 kor. készpénzbeni összegből, 464 kor. államsegély. Tannyelv tót-magyar. Kényelmes lakás. Kezdők, esetleg két-három év óta kántortanítói minőségben működők kellőleg felszerelt s a maluzsinai iskolaszékre címzett kérvényeiket *ápr. 22-ikéig* *Teschler Béla* kerületi tanfelügyelő úrhoz Liptóújvárra küldjék. *Horváth István* plébános. 408 1—1

Váci egyházmegye.

A hódmezővásárhelyi róm. kath. segédkantori állás május 1-ére üresedésbe jő. Évi fizetés 480 kor., koszt, lakás, fűtés, villanyvilágítás. Ágynemű, mosás nem ada-

tik. Megkívántatik: kellemes, érthető jó erős hang, jó magaviselet és kötelességeinek pontos teljesítése. Pályázati határidő *ápr. 18.* Az állás május 1-én foglalható el. *Simon József* kántor. 378 3—3

Jóhangu róm. kath. segédkantort, esetleg gyakornokot keres *Khírer József* Szentesen. 409 1—1

Veszprémi egyházmegye.

Az ajkarendeki (Veszprém m.) róm. kath. osztálytanítói állásra pályázat hirdetik. Javadalma: a hitközségtől 400 kor., államsegély 600 kor., kertiletmény 20 kor., egy bútorozott szoba fűtéssel. Kötelességei: az iskolaszék által kijelölt tanteremben és osztályokat oktatni, ismétlők oktatása és kántoriakban segédkezés, gyermekeket templomba és körmenetekre elvezetni ott reájok felügyelni. Választás *ápr. 30-án.* Férfitanítók hiányában nők is pályázhatnak. Kérvényeiket az iskolaszék elnökéhez küldjék. Tannyelv magyar, de a német nyelv ismerete szükséges. Az állás azonnal elfoglalható. P.: Bakonygyepes. 404 1—1

A halimbai (Veszprém m.) róm. kath. kántortanítói állomásra *ápr. 24-ikére* pályázat hirdetik. Választás délelőtt 11 órakor. Fizetés: készpénz 1000 kor., szabad lakás, 2 szoba, konyha és mellékhelyiségek. *Székér László* isksz. elnök. 418 1—1

Nőtlen, róm. kath. vallású okl. kántortanító, kántortanítói, vagy helyettesi állást keres. Megkereséseket «Helyettes tanító» címre kérek Pusztá-Garázda, u. p. Tornócz, (Nyitra m.) 410 1—1

Népiskolai címtáblák

45×60 cm. nagyságban rendkívül tartós, ölmazott acélbádoglemezről, fehérzománc alapfestéssel, fekete nagybetűs felirattal, az itt látható mintarajz szerint színes magyar címerrel ellátva darabonként **15 koronáért** megrendelhető.

A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

könyvkiadóhivatala és könyvkereskedése részv. társaság.

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28/B. szám.

Bármely más felirat jutányos áron megrendelhető. 278

Mária énekeink legszebb gyöngyei, 100 szebbnél szebb ének díszes orgonakisérettel, 2 részben. Egy-egy rész 3 kor. együtt a kettő 5 kor. 48 csinos és dallamos orgonadarab 2-40 kor. 371 2—26

Zámbó Károly kántor, Szeged.

MINDENFÉLE egyházi, világi zenemű

kapható: KONTOR ELEK kollégánknál, Budapest, VII. ker., Thököly-út 42. Präludiumok az összes hangnemekből 4 K. Népszövetségű induló (férikar) 75 fill. Miatyánk és üdvözlégy 2 K. Gyors és figyelmes kiszolgálás.

Méhkasokat

gyékenyből szállítok. Közönséges kúpkas darabja 1 K. Átmeneti 2-40 K. 402-6

NAGYKÁROLY, MATUSKA ISTVÁN.